

**Opintoretki
Heinävedelle ja Leppävirralle
4.-5.12.2015**

Matkaraportti 15.1.2016

Tekstit - Esko Lehto

Kuvat - Antero Lehikoinen & E.Lehto
Joensuun seudun Leader -yhdistys

Retken ohjelma

Joensuun seutu
Väylä sujuvaan arkeen!

Pe 4.12. (lähtö Joensuusta klo 9)

klo 10 **Variranta, Varistaipaleen kyläyhdistys ry, Heinävesi**; Aarne Hiltunen ja Riitta Turunen

klo 12 **Soinilansalmen kyläyhdistys, Leppävirta** (omakust. lounas)
Raija Ikonen, Matti Kosunen & piirakantekijät

klo 14.30 **Hyvinvointi- ja liikuntakeskus Vesileppis, Leppävirta**
Tutustumiskierros Vesileppiksen alueeseen, Timo Paasonen

klo 15.30 Ohjelmaa Vesileppiksen Vokkola-kabinetissa

- **Leppävirran kunta & kehittämisen haasteet**, Anu Häiväläinen, elinkeinoasiamies
- **Kylätoiminta/ lähidemokratia** XIII Valtakunnan Kylähullun silmin, Arja Huovinen
- **Leppävirran yrittäjien Meijän Leppävirta –hanke**, Timo Paasonen
- **Leader-toiminnan kokemukset Mansikka ry:n alueella**, Sanna Kauvosaari

klo 17.30 Majoittuminen Vesileppikseen ja vapaata iltaohjelmaa

La 5.12.

klo 9 **Sorsakosken perinteinen teollisuustaajama & kylätoiminta, Leppävirta**, Helena Alanne ja Iris Niskanen & co.

klo 12 **Joulumyyjäiset Soinilansalmen kylätalo** & puurolounas (omakust.)

klo 14 **Monialapalvelu Juuti Ky, Huovilansalmi, Leppävirta**, Mervi Juuti

klo 17 Saapuminen Joensuuhun

Retkeläiset bussissa (13 hlöä+ kuljettaja): Marjatta ja Kyösti Vatanen Kiihtelysvaaran Uskalista, Martti Karvinen ja Päivi Kuronen Liperin Roukalahdelta, Pirkko Hyvärinen Liperin Komperosta, Paavo Ronkainen Kontiolahden Kunnasniemeltä, Pentti Seutu Kontiolahden Jakokoskelta, Kalevi Hämäläinen Kiihtelysvaaran Alavista, Eeva Leena ja Olli Saikkonen Outokummun Alavista sekä Antero Lehikoinen, Riitta Martikainen ja Esko Lehto Joensuun seudun Leader -yhdistyksen toimistolta.

ETELÄ-SAVON
VUODEN KYLÄ 2004

Variranta, Varistaipaleen kyläyhdistys ry, Heinävesi

Yhdistyksellä on ollut seitsemän Leader-hanketta. Muuttovoittoisessa pohjoisheinävetisessä noin 100 asukkaan kylässä on kunnostettu uimarantaa Varistaipaleen kanavan äärellä ja parannettu alueen palveluvarustusta: pieni kylätalo, sauna, ulkovarasto ja grillikatos. Heinävesi kuuluu Piällysmies-Leaderiin, jonka toimisto on Savonlinnassa.

Variranta, Varistaipaleen kyläyhdistys ry, Heinävesi

Aarne Hiltunen on paikallinen kylätoiminta-aktiivi. Hän on kyläyhdistyksen pitkäaikainen puheenjohtaja ja toimii nykyään rahastonhoitajana. Paikallisen kehittämisen vaiheita ovat olleet kyläsuunnitelman teko v. 2004-2010, kehityssuunnitelma v. 2009, saunan rakentaminen v. 2011, uimaranta & pihatyöt v. 2012 ja varastorakennuksen rakentaminen v. 2015. Talkoihin on osallistunut keskimäärin kymmenkunta henkilöä. Harva talkoista kieltäytyy, tuumi Aarne.

Monitoimitalo & grillikatos & uimaranta & tapahtumapaikka

Varistaipaleen kanava

Riitta Turunen ja Aarne Hiltunen

Variranta, Varistaipaleen kyläyhdistys ry, Heinävesi

Varistaipale sijaitsee Pohjois-Heinävedellä pari kilometriä Karviosta Varistaipaleen kanavan ja Uuden-Valamon luostarin suuntaan. Heinäveden kirkolle matkaa on noin 30 km, Varkauteen 57 km ja Joensuuhun 70 km.

Paikallisia palveluja: Karvion kauppa ja koulu. Kyläläiset ovat rakentaneet talkoilla koulun ulkoliikuntapaikat.

Tapahtumia: Rantapuistokonsertti kokoaa vuosittain 200-350 kävijää. Karvion kesäteatterilla oli kesällä Valamo Trilogia –näytöksiä. Muita tapahtumia: juhannusaatto, soututapahtuma, ekumeeninen kesäkirkko, Karvion kesätori, Valamon luostari 75 vuotta, rantakala ja joulunavaus.

Palveluhakemisto: Pohjois-Heinäveden kylät ry on koonnut hakemistoon tiedot paikallisista tapahtumista, näyttelyistä, kursseista, kauppa-, majoitus-, matkailu-, kuljetus- ja muista yrityspalveluista sekä kyläyhdistysten yhteyshenkilöt. Ensimmäinen kyläsuunnitelma oli useamman kylän yhteishanke.

Soinilansalmen kyläyhdistys, Leppävirta

Soinilansalmi, vireä 110 asukkaan kylä sijaitsee Soisalon saarella 27 km Leppävirran kirkonkylältä itään. Soisalo on Euroopan suurin sisäsaari. Entinen kansakoulu on nykyään kylätalo, Salmitalo. Se on kyläläisten yhteinen kokoontumis- ja juhlapaikka, jossa on myös majoitustiloja 40 hengelle. Taloa on kyläyhdistyksen omistusaikana peruskorjattu koulutus-, leiri- ja juhlaikäyttöön sopivaksi. Sisätilat on täysin remontoitu ja samoin vesikatto. Viimeisimpänä on uusittu talon ulkomaalaus 2012.

Raija Ikonen

Matti Kosunen

Soinilansalmen kyläyhdistys, Leppävirta

Soinilansalmen kylä on saanut monia kunniainintoja aktiivisen kylätoimintansa ansiosta – tuoreimpana Suomen Kylätoiminta ry:n valinta vuoden 2013 Kyläksi. Kylätoimikunta perustettiin v. 1980.

Salmitalo on monien tapahtumien keskuspaikka ja itsessään esimerkki talkootyön voimasta. Taloa on kunnostettu talkoilla ja sitä lämmitetään sähköllä ja paljon myös puulla. Kylätoiminta-aktiivit, Raija Ikonen ja Matti Kosunen, esittelivät meille talon ja kertoivat kylätoiminnasta. Talon 10.000 euron vuotuisia sähkökuluja hankitaan mm. vuokraamalla tiloja juhla- ja majoituskäyttöön sekä järjestämällä erilaisia **tapahtumia**:

- Soututapahtuma - Parkkolansalmen ympäri soutu – matkat 7 ja 15 km (30 kertaa järjestetty, v. 2015 ei)
- Talvitemppeli –tapahtuma vv. 1997-2006 (lumi, jää, valo, laulu; 1300 kävijää parhaimmillaan)
- Salmitalon joulutapahtuma – esitys rannalla
- Joulumyyjäiset

Soinilansalmen kyläyhdistys, Leppävirta (Kuva: Retkeläiset lounaalla Salmitalolla)

Soinilansalmelle on rakennettu 14 uutta taloa viimeisten 15 vuoden aikana. Viisi kouluikäistä lasta käy ala-astetta 10 km:n päässä Kurjalassa ja nuorempia lapsia on kolme. Tulijoita olisi lisää, jos vapaita tontteja löytyisi. Tonttipulan lisäksi kylällä on myös autiotaloja ja kesämökkejäkin kohtuullisesti. Nuoret eivät mökkeile samaan tapaan kuin vanhemmat ikäpolvet. Maatalous työllistää jonkin verran ja valtaosa työikäisistä käy töissä kylän ulkopuolella. Myös kauppa- ja muut peruspalvelut on haettava kylän ulkopuolelta.

Soinilansalmen kyläyhdistys, Leppävirta

Salmitalolla oli menossa piirakantekotalkoot myyjäisiä edeltävänä päivänä. Tutustuimme taloon ja talkooväkeen Raija Ikosen johdolla. Yksi tutustumiskohde oli keittiö ja sen tomerat piirakantekijät. Kyläyhdistyksen väki möi myyjäisissä mm. piirakoita, pullaa ja kahvia sekä herkullista riisipuuroa ja sekahedelmäsoppaa.

Soinilansalmen kyläyhdistys, Leppävirta

Paluumatkalla pistäydyimme Salmitalon joulumyyjäisissä. Tarjolla oli monenlaista käsityötä, leivonnaisia ja arvontaa.

Soinilansalmen kyläyhdistys, Leppävirta
Salmitalon joulumyyjäisten puuronkeittäjät työn touhussa.

Soinilansalmen kyläyhdistys, Leppävirta

Salmitalon joulumyyjäisissä kohtasimme myös joulupukin. Pukki jakeli karkkia ja hänellekin tuntui kiireiden keskellä maistuvan riisipuuro. Monien retkeläisten mielestä pukin olemuksessa oli jotain tuttua ja jotenkin hän vaikutti XIII valtakunnan vuoden kylähullun oloiselta.

Hyvinvointi- ja liikuntakeskus Vesileppis, Leppävirta kk.

Monitoiminen Vesileppis Areena valmistui maaliskuussa 2015 hotellin, jäähallin, urheilukentän, hiihtoareenan ja kylpylän yhteyteen. Areenan *toimitusjohtaja Tatu Säisä* esitteli meille tilat ja kertoi, miten alueelle avautui upean monipuolinen urheilun ja kulttuurin uusi kokonaisuus. Turvallinen ja helposti lähestyttävä treenipaikka monen lajin harrastamiseen ympäri vuoden loistavien oheispalveluiden äärellä.

Vesileppis Areenan tilat:

- Kokonaispinta-ala 992 m²
- Liikuntasalin pituus 44 m, leveys 22 m, korkeus 9,5 m
- Liikuntasali sopii virallisiin kisoihin: lentopallo, koripallo, salibandy jne.
- Salitila jaettavissa 3 osioon esim. turnauksia varten
- 500 hengen katsomotila
- Pituushyppy- ja kolmoisloikkapaikka
- 3 juoksurataa, 45 m
- Heittolajit: keihäs, kiekko, kuula
- Painonnostotila
- Kiipeilyseinä 7 x 5 m
- Kuntosali
- 6-ratainen keilahalli
- Kokoustilat näköalalla
- Ryhmäliikuntatilat

Areenan suunnittelua ja rakentamista on tuettu EU:n aluekehitysrahaston kautta.

UUSI MONITOIMIAREENA

Hyvinvointi- ja liikuntakeskus Vesileppis, Leppävirta kk.

Innokkaimmat teinitähti Robinin fanit olivat jonottaneet Areenan ulko-ovella jo pitkään ennen perjantai-illan esityksen alkua. Pikkupakkanenkaan ei vähentänyt odotuksen intoa. Pieksämäen Volley:n naisten ja Kuopion Leka:n miesten joukkueet pelaavat lentopallon mestaruussarjan kotiotteluita Leppävirran Areenassa.

LEPPÄVIRTA

Yrittämisen virtaa

- **Kokonaispinta-ala:** 1 519,67 km²
- **Kunnan maaomaisuus:** 3.293 ha
- **Rantaviivan pituus:** 2.250 km
- **Vesistöä:** 383 km²
- **Väkiluku:** 10 020
- **Taajamat:** Kirkonkylä, Sorsakoski, Oravikoski ja Paukarlahti

Leppavirta_esittelyvideo_HD.mpeg

Leppävirran kunta & kehittämisen haasteet

Elinkeinoasiamies Anu Häiväläinen kertoi Leppävirran kehittämisestä:

- 10.000 asukasta ja
- Pinta-alaa 1.519 km², josta vesistöä 383 km²

Väestö vähenee ja ikääntyy. Kuolleisuus suurempaa kuin syntyvyys.

Taajamat: Kirkonkylällä asuu n. 45% väestöstä. Oravikoskella on kaivos. Paukarlahti on maaseutukylä viitostien varrella. Sorsakoski on perinteinen teollisuusyhdyskunta. Kirkonkylästä on pendelöinti- eli työmatkaa Kuopioon 50 ja Varkauteen 25 km.

Elinkeinoista & työpaikoista

Leppävirran kehittämisen vahvuuksia ovat metalliteollisuus ja matkailu. Kunnan työpaikkaoma-varaisuus on 70 % ja veroäyri 20,5 %. 'Pakollinen kuntaliitos-selvitys tehtiin ja päätettiin pysyä itsenäisenä.

Kylien kehittämisestä

Kunta tukee kyläyhdistysten toimintaa eri tavoin. Kyläyhdistysten avustukset ovat yhteensä 19.700 euroa. Kylätaloista ei peritä kiinteistöveroä. Kunnan omistama Leppäkerttu Oy ostaa tapahtumien järjestämispalveluja kyläyhdistyksiltä ja seuroilta. Lisäksi kunta myöntää väliaikaisrahoitusta Leader-hankkeille.

Leppävirran matkailusta

Matkailun kehittämisen etappeja:

- ensimmäinen hotelli käynnistyi v. 1976,
- kylpylä v. 1993,
- jäähalli v. 1998,
- hiihtoareena ja hotellin laajennus v. 2004,
- urheilupuisto v. 2014 ja
- monitoimitalo v. 2015.

Vesileppiksen alueelle on tehty **investointeja** v. 1993 lähtien yli 24 miljoonaa euroa. Niihin on saatu valtion ja EU:n tukia noin 7 miljoonaa euroa.

2015-16 alkaa Vesileppiksen alueen terveys-, liikunta- ja hyvinvointimatkailuyritysten palvelujen kehittämishanke sekä seikkailupuisto -hanke. Lisäksi ajatuksena on kehittää omaleimaisuutta metsä- ja saunateemoilla.

Vesileppiksen alueen investoinnit 1970 - 2005 yli 20 milj. euroa

Kylpylä

Jäähalli

Hiihtoareena

Hotellin laajennus

**Valmistui
1993**

▪ 3,62 milj. euroa

**Valmistui
1998**

▪ 1,4 milj. euroa

**Koekäyttöön
8/2004**

▪ 5,0 milj. euroa

**Vuonna
2004**

▪ 5.6 milj. euroa

Valtion ja EU-tukia alueelle yhteensä: 5,3 milj. euroa vuosina 1993-2004

Vesileppiksen alueen matkailu & kunta

Kylpylä houkuttelee paikkakunnalle 80.000 kävijää. Alueen matkailussa (ml. majoitus- ja ohjelmapalveluyritykset) toimii 20 yritystä, jotka tuovat 50 työpaikkaa. Kylpylähotellissa on 132 huonetta ja kaikkiaan 520 vuodepaikkaa. Aluetta markkinoidaan myös urheiluleirien pitopaikkana. Matkailun kokonaisliikevaihto on noin kuusi miljoonaa euroa. Leppävirran kunta on yhtiöittänyt alueen matkailutoiminnot Leppäkerttu Oy:lle. Se on kokonaan kunnan omistama yhtiö, jonka liikevaihto oli 1,5 Meuroa ja liikevoitto 50.000 euroa. Näillä järjestelyillä kunta säästää vuosittain noin miljoona euroa. Kunta tarjoaa eläkeläiskortin, joka tuo säästöä terveysmenoihin.

Leppävirran kylätoiminta ja lähidemokratia

Arja Huovinen kertoi lähidemokratiasta. Hän on Leppävirran kyläneuvoston puheenjohtaja ja myös Soinilansalmen kyläyhdistyksen sihteeri. Arja valittiin XIII Valtakunnan Kylähulluksi v. 2015. Hän on kotoisin Leppävirran Oravikoskelta ja asuu Soinilansalmella. Ammatiltaan hän on lastentarhanopettaja. Arja kertoi, kuinka kehittämisideat voivat syntyä myös 'vintiökerholaisilta' - esimerkiksi Soinilansalmen kymmenen vuoden joulutapahtuma valoesityksineen.

Arja kertoi, kuinka **kyläneuvoston toiminta on lähentänyt kyliä** ja avannut katsomaan erityyppisten kylien elämää. Olemme oppineet, opastaneet ja kannustaneet toisiamme; pienet - syrjäiset kylät sekä isot - keskeisellä paikalla olevat taajamat. Ennakkoluulot ja kateus ovat tiedonjakamisen myötä vähentyneet. Kylien keskinäinen yhteishenki ja ystävyys on vahvistunut ja kunta sekä lukuisat yritykset ovat suhtautuneet myönteisesti toimintaamme.

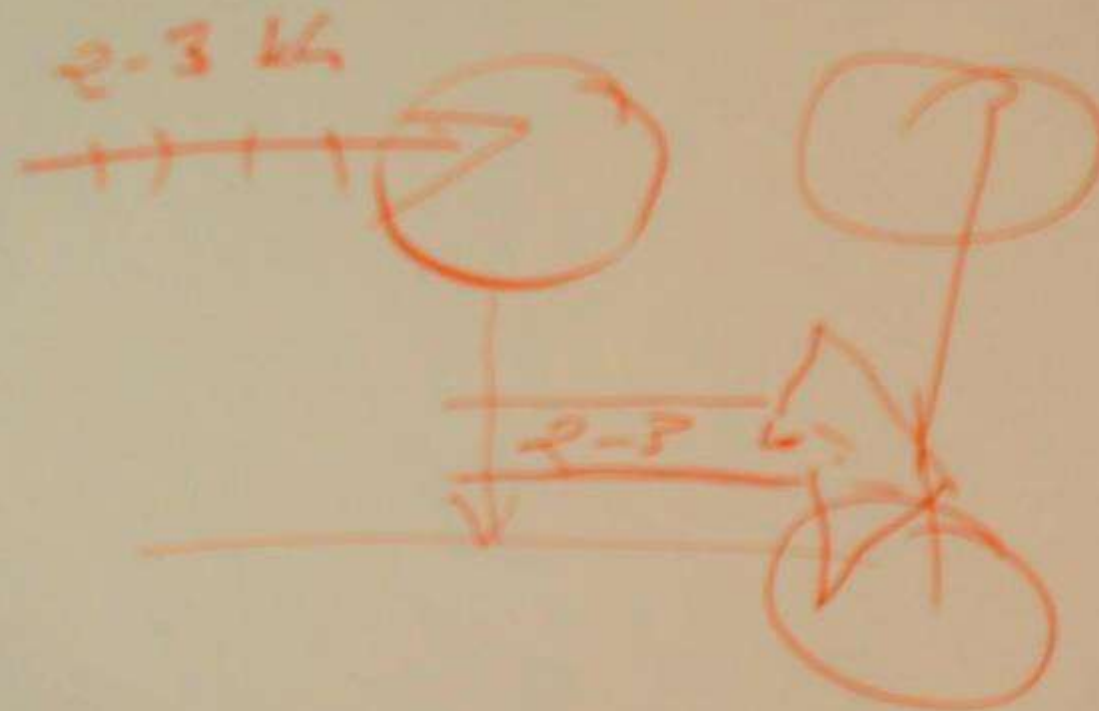
Leppävirran kyläneuvosto sai vuoden 2013 Demokratiapalkinnon.

Idea ja ajatus Leppävirran kylien välisestä yhteistyöstä sekä haja-asutusalueen esiinnostamisesta syntyi kevättalvella 2006 pidetyssä kylien kokouksessa. Leppävirran Kyläneuvosto aloitti toimintansa helmikuussa 2007 Soinilansalmen Salmitalolla pidetyssä kokouksessa. Kokoukseen osallistui 14 kylältä 35 henkilöä ja kyläneuvoston perustamisesta oltiin yksimielisiä.

Kyläneuvostosta on muotoutunut kylien ja kunnan välinen yhteistyö- ja keskustelufoorumi, jonka kautta kunta voi tiedottaa kyliä koskevista asioista ja jonka kautta kylät saavat asiansa paremmin kuuluviin kunnan päätöksenteossa. Kyläneuvosto kokoontuu pohtimaan kylien asioita, kylien kehittämistä ja kylätoiminta-työn kehittämistä. Kyläneuvosto nostaa kylien tärkeiksi kokemia asioita esille ja tekee tarvittaessa esityksiä kunnalle.

Leppävirran maaseutuohjelma lähti liikkeelle kyläneuvoston aloitteesta. Ohjelman tekemisessä olivat mukana kunnan, Yrittäjäyhdistyksen, MTK:n, Leppävirta Seuran ja kyläneuvoston edustajia. Lisäksi yhteistyötä on tehty Mansikka-Leaderin ja Pohjois-Savon kylät ry:n kanssa.

Kyläneuvostotyön muita tuloksia: kyläasioille on nimetty vastuuhenkilö kuntaan (sivistysjohtaja) ja kyläsuunnitelmia on tehty yhdessä lähikylien kanssa.

Meijän Leppävirta –hanke (Leader), Leppävirran Yrittäjät ry., sihteeri ja tiedottaja Timo Paasonen

Leppävirralla on ollut vastakkainasettelua yrittäjien ja kunnan välillä. Vuonna 2014 kunta sai koko Pohjois-Savon alimman kokonaisarvosanan yrittäjien elinkeinopoliittisessa mittauksessa. Nyt tavoitteeksi on asetettu, että Leppävirta on maakunnan yrittäjäystävällisiin kunta vuonna 2016. Yhdistyksen muita kehittämiskohteita ovat kunnan hankintastrategia, hankintakoulutus (ml. kunnan hankkeiden esittely), viestinnän parantaminen, kunnan työntekijöiden asiakaslähtöisyyden kehittäminen ja Meijän Leppävirta –hanke. Lähiaikoina käynnistyvä hanke sisältää mm. myyntikoulutusta, markkinointia & messuja ja imago tutkimusta yrityskumppanuus-periaatteella.

Kehittämisyhdistys Mansikka ry

Yhdistyksen toimialueen muodostavat kuusi Pohjois-Savon eteläisintä kuntaa: Leppävirta, Varkaus, Suonenjoki, Rautalampi, Vesanto ja Tervo. Varkaus ja Leppävirta kuuluvat Varkauden ja loput Sisä-Savon seutukuntaan. Toimialueella asuu noin 47.000 asukasta. Yhdistyksen toimisto sijaitsee Suonenjoella.

Mansikka ry:n kuulumisia

Toiminnanjohtaja Sanna Kauvosaari kertoi yhdistyksen tilanteesta. Vuoden 2015 kehys 875.000 euroa on käytetty kokonaan ja ensi vuottakin sidottu. Vuoden 2016 kehys on 505.000 euroa.

Kaksi teemahanketta on käynnistynyt mukavasti – Yhteiset tilat kuntoon (15 hakemusta) ja Luonto virkistää (8 hak.). Suomi 2017 juhluvuoden aktivointi alkaa. Muita ajankohtaisia asioita ovat mm. Nuorten kesätyökokeilu, työosuuskuntakokeilu ja monikulttuurisuus & kotouttaminen (Suonenjoen pakolaiset). Yrittäjyyskasvatusstrategian laadinta, opettajille yrittäjyyskasvatuksen täydennyskoulutusta ja koulu-yritys yhteistyön kehittämistä. Aiemmin yritystuet olivat pienempiä ja nyt on isoja hankkeita.

Leader-rahoituskehys on pienentynyt Karttulan kuntaliitoksen myötä. Karttula siirtyi Kalakukko ry:n alueelle. Varkauden maksuosuus kokoaan pienempi. Pienemmän rahoituskehysten takia yhdistyksen kaksi työntekijää, toiminnanjohtaja ja hankesihteeri, työskentelevät 80 %:n työpanoksella.

Sorsakosken perinteinen teollisuustaajama & kylätoiminta, Leppävirta

Sorsakosken kyläyhdistys ry omistaa keskellä noin 1000 asukkaan kylää olevan kylätalo Seuralan tontteineen, eli kyläläisten puheissa "Salin". Seurala on avara ja viihtyisä juhlatalo kaikenlaisiin juhliin ja se toimii kylän tapahtumien keskuspaikkana.

Sorsakosken perinteinen teollisuustaajama & kylätoiminta, Leppävirta

Kylätalo Seurala on entinen Hackmanin juhlatalo. Yhtiö siirretti 1900-luvun alussa ostamansa Oravikosken hovin juhlasaliksi Sorsakoskelle. "Tehtaan sali" oli suosittu kokoontumispaikka, jossa oli lukusali ja työväenyhdistyksen kirjasto ennen työväentalon rakentamista.

Sorsakosken historia (osa 1)

Teemu Hynninen on paikallisen perintö- ja valokuvakerhon vetäjä. Hän kertoi Sorsakosken tehdasyhdyskunnan historiasta ja muutoksesta sahayhdyskunnasta hienotakomoksi.

- Ritari ja sotilas Herman Berndt von Burgenhausen hankki tilan omistukseensa 1780-luvun alussa
- Sorsakosken sahan toiminta alkoi v. 1787
- Viipurilainen Hackman lunasti sahan ja koko alueen v. 1833 (93.000 ha metsää)
- Lankkua sahattiin ja vietiin mm. Viipuriin. Puunjalostus loppui sahan palon myötä v. 1898
- Vesireitti Suonenjoelle kanava valmistui v. 1891
- Metallin jalostus käynnistyi v. 1891, kun Sorsakoskelle alettiin kuljettaa rautatavaraa lakkautetusta Nurmen hienotakomosta Viipurista
- Sorsakosken hienotakomo alkoi viedä saksia, pöytäveitsiä, haarukoita ja puukkoja v. 1895 Venäjälle

Sorsakosken historia (osa 2)

- Ammattitaitoa hankittiin aluksi Ruotsista – passi kahdelle hienotakojalle v. 1897.
- Uusi punatiilirakenteinen (11m x 30m) hienotakomo valmistuu v. 1898 sahan paikalle.
- Tehdas saa sähkövalaistuksen v. 1899.
- V. 1927 alettiin Saksasta tuoda ruostumatonta terästä levyinä
- Toisen maailmansodan aikana tehtaalla tehtiin tykinhylsyjä
- V. 1967 Ruotsista tulee ruostumatonta putkea
- Työturvallisuus: tupakointi kiellettiin 1920-luvulla ja imurit tulivat 1930-luvulla

Matkalla kohti Sorsakosken paloasemaa

Sorsakosken perinteinen teollisuustaajama & kylätoiminta, Leppävirta

Jouko Kokkonen

Kuin Hackmanin hyllyltä

Sorsakosken tehtaan työperinnekirja

Sorsakosken yhdyskunnan kehitys (osa 3)

- Kansakoulu perustettiin v. 1862
- Soittokunta v. 1882 (Jorma Hynninen kylän poikia)
- 3-7 perheen asuntoja rakennettiin v. 1885
- Terveysseura 1900-luvun alussa
- Lääkärinvastaanotto v. 1913
- Oma palokunta v. 1935
- Työväentalo rakennettiin v. 1938
- Rintamamiestontit ja -talot 1950-luvulla
- Kunnallinen viemäriverkosto v. 1978

Sorsakoski 1960-l.

2100 asukkaan
yhdyskunta palveluineen:

- tehtaalla 800 työntekijää
- koulu 8-lk., posti, kirkko,
- kolme pankkia,
- 7 ruokakauppaa,
- rauta-kauppa,
- kemikalioliike,
- valokuvaamo,
- parturi, kampaamo,
- 2-3 baaria ja
- huoltoasema

Sorsakoski v. 2015

1000 asukkaan taajama ja sen palvelut:

Noin 100 teollista työpaikkaa -
littala ja Fiskars (autom.
kattilalinjasto) ja Metos tekee
keittiökalusteita

- koulu 6-lk.,
- päiväkoti,
- kirkko,
- kauppa (säilykö?)
- parturikampaamo,
- fysikaalinen hoitolaitos,
- pubi (?)
- sauna & avantouimarit

Sorsakosken perinteinen teollisuustaajama & kylätoiminta, Leppävirta

Sorsakosken paikallishistoriaa on koottu vuonna 2005 painettuun Jouko Kokkonen teokseen "Kuin Hackmanin hyllyltä – Sorsakosken tehtaan työperinnekirja." Teoksen kansikuvassa on Sorsakosken henkilökuntaa vuonna 1952.

Sorsakosken kylätoiminnasta (osa 2)

Iris Niskanen on syntynyt Sorsakoskella ja hän muutti takaisin kylälle v. 2001. Viime keväänä hän jäi eläkkeelle Mansikka ry:n hankekoordinaattorin tehtävästä. Hän on nyt Mansikka ry:n hallituksen jäsen. Iris kertoi Sorsakosken kylätoiminnan kehitysvaiheista ja nykytilasta.

Kylätoiminnan tekoja ja saavutuksia

- Kyläsuunnitelma v. 2005 ja silta saatiin v. 2010
- Sorsakoski vuoden Pohjois-Savon kyläksi v. 2011
- Työperinnekirja (200 tuntia haastattelunauhoja ja 3000 valokuvaa)
- Rompetori (joka 2. vuosi), vapputapahtuma, tanssit
- Varainhankintaa: valokuvakalenteri, orjamarkkinat, vanhan ajan iltamat
- Latujen (3 ja 5 km) ja luistelukentän kunnossapito

Sorsakosken perinteinen teollisuustaajama & kylätoiminta, Leppävirta

Sorsakosken kylätoiminnasta (osa 1)

- Sorsakoski-Seura perustettiin 1960-luvulla ja kylätoimikunta v. 1979. Sorsakoski-Seura ry:n nimi muutettiin Sorsakosken kyläyhdistys ry:ksi v. 2013.
- Kyläyhdistyksellä on n. 160 jäsentä. Hallituksessa on puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä 7 jäsentä.
- Yhdistys on puolueeton ja sitoutumaton, jonka tarkoitus on toimia kyläläisten yhteiseksi hyväksi.
- Yhdistyksen tehtäviä ovat mm. "Sorsakosken vakinaisten ja myös vapaa-ajan asukkaitten asumiseen, hyvinvointiin ja viihtyvyyteen liittyvien asioiden hoitaminen, kylän kehittäminen, kyläläisten yhteenkuuluvuuden tunteen elvyttäminen ja ylläpitäminen sekä perinteen vaaliminen."
- Tarkoituksena yhteistoiminta niin päättäjien ja kuin kylän eri toimijoidenkin kanssa, jotta kylä säilyy elinvoimaisena, ihmisten osaamista ja kokemuksia voidaan käyttää kylän ja alueen kehittämiseksi.

Kylätalo Seuran remontit

- Peruskorjaus v. 1991
- Saliremppeä 2005-2007 (400 tuntia talkoita)
- Sisäremppeä 2009-2010 (1100 tuntia talkoita)
- Ilmalämpöpumput
- Katto remontti v. 2012
- Tulevia töitä - keittiön laajentaminen

Sorsakosken kyläyhdistys

Helena Alanne on kyläyhdistyksen puheenjohtaja. Vuosille 2016-2017 on valittu uusi hallitus ja uudeksi puheenjohtajaksi Pasi Ikonen.

Kylätalo Seuralan toimintakalenteri

- Ma – Pokinpeluuta
- Ti – Kansalaisopiston nypläyspiiri
- Ke – Päivätapahtuma (Settlementti) ja soittokunnan harjoitukset
- To – Valokuvakerho ja laulukuoro (eläkeläiset)
- Pe – Kunnan päivätoimintaa huonokuntoisille ja nuorisoillat
- La ja su – Viikonloppuisin juhlia - häitä, hautajaisia jne.

Kylätalon katto remontti ja ulko-ovien vaihto

Remontti oli suuri talkootyön voimannäyte. Sen kokonaiskustannukset olivat yhteensä 86.000 euroa. Kotiseutuliitolta saatiin tukea yhteensä 50.000 euroa ja loput varat piti hankkia itse monin keinoin.

Tiedotus ja viestintä

Kylätiedotteita on tehty ja ne ovat nykyään sähköisessä muodossa. Paperisia tiedotteita on jaossa vain kylätalolla. Pääviestintäkanavia ovat nettisivut ja Facebook: www.sorsakoski.fi

Ajankohtaisia asioita ja suunnitelmia

- Kouluverkkoselvitys meneillään – lakkautetaanko koulu?
- Kulttuuripolku suunnitteilla
- Melontareitin parantaminen – kannaksen ylitys
- Kevyenliikenteen väylä
- Frisbeegolf-rata
- Kyläpalvelukeskus suunnitteilla ja senioritalo haaveissa

Sorsakosken perinteinen teollisuustaajama & kylätoiminta, Leppävirta
Onneksi tiiviin opintoretken ohjelmaan mahtui epävirallisia rupatteluhetkiäkin.

Monialapalvelu Juuti Ky, Huovilansalmi, Leppävirta

Yritys tarjoaa metsäalan palveluja. Ahti tekee metsä- ja talkkaritöitä sekä pilkeurakointia, Mervi vastaa teroituspalveluista ja Ville metsä- ja arboristitöistä.

Monialapalvelu Juuti Ky, Huovilansalmi, Leppävirta

Mervin teroituspalvelut sisältävät muun muassa moton teräketjujen teroituspalvelupaketin: ketjujen nouto, huolto ja teroitus sekä ketjujen toimitus. Teroituspalvelun vaiheet - tarkistus, pesu ultraäänipesurilla, kuivaus, korjaus ja teroitus koneella (6 kpl). Yrityksen toiminta-alue ulottui lähiseudulle - Kerimäki, Rantasalmi, Kuopio ja Heinävesi.

Monialapalvelu Juuti Ky, Huovilansalmi, Leppävirta

Kuvassa metsä- ja arboristitöistä vastaava Ville (vas.) arvuuttelee puuhun kiinnitettävän laitteen tarkoitusta. Oikealla metsä- ja talkkaritöitä sekä pilkeurakointia tekevä Ahti ja Villen jälkikasvua. Metsän harvennusta tehdään peräkärriyssä kulkevalla näppärän kokoisella telakoneella.

Monialapalvelu Juuti Ky, Huovilansalmi, Leppävirta

Kuvassa retkeläiset seuraavat mielenkiinnolla, kun Mervi Juuti teroittaa moton teräketjuja. Se on tarkkaa työtä, jossa ketjut eivät saa sotkeutua!

Retken kohokohdat – TOP 5

- *Sorsakoski – erilainen ja sympaattinen kylä*
- *Varistaipaleen Variranta - monipuolinen kylätoiminta*
- *XIII Valtakunnan Kylähullu Arja Huovinen – tarina kyläneuvostosta*
- *Leppävirran Yrittäjät ry., sihteeri ja tiedottaja Timo Paasonen*
- *Monialapalvelu Juuti Ky - syrjäkylän yritys pärjää erikoistumalla*

Retken opit

- Ihmisten ystävällisyys, innokkuus ja ahkeruus yllättivät.
- Huolena koettiin, että mistä saadaan uusia toimijoita ikääntyvien tilalle. Oppina -> Oman kylätoiminnan pitäminen sopivan pienenä, ettei joudu pakkotöihin.
- **Sorsakoski** - Erilainen kylä perinteiseen maalaiskylään verrattuna. Sitä luonnehdittiin ”sympaattiseksi emmentaaliksi kyläksi”.
- **Variranta** – Miellyttävä ja kaunis paikka. Pieneen niemeen on saatu mahtumaan ”jokaiselle jotain” ja vielä siitäkin huolimatta löytyy kehittämisen kohteita.

Muu palaute

Ruusut

- Matkaseura ja yhteinen automatka & yöpaikka
- Sopivan leppoinen ohjelma
- Erilaiset kohteet – jokaisessa jotain kiinnostavaa

Risut

- Aikataulu - aika tuntui loppuvan kesken joka paikassa
- Leppävirran hinnat (illanvieton ruokailu ja sisäänpääsy)

Osallistujien palaute retkestä
KIITOS KAIKILLE!